

Funkis

Nyhetsbrev september 2013

Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
Tel: 040-41 01 51 (linjeval)

Ansvarig utgivare Olle Nevenius

Box 43
www.funkis.se

<http://www.facebook.com/funkisverige>

161 26 Bromma
mejladress: funkis@funkis.se

Funkis styrelse och Tekniska Rådet

Funkis nyhetsbrev september 2013

30 september 2013

Att ersätta självdragsventiler med kontrollventiler är helt fel

REGISTER ÖVER KONTROLLANTER OVK

På Boverkets hemsida som är <http://www.boverket.se/Bygga--forvalta/hitta-behoriga/>

kan man hitta alla OVK-kontrollanter som certifieringsorganen anmält till Boverket. Här kan man kontrollera att de uppgifter som finns i Funkis register stämmer med det register som finns hos Boverket. Våra beställare letar efter OVK-besiktningsmän på båda ställena så det är bra om de stämmer överens.

VÄGLEDNING OVK

Kapitel 4 i Vägledningen är nu färdigredigerat av Kurt Ingeberg i Tekniska Rådet och hela häftet håller på att sammanställas för en sista korrekturläsning. Därefter ska den dels läggas för nedladdning i Forum och dels tryckas för de som vill ha ett häfte att läsa i.

OVK-PROTOKOLLET

Funkis styrelse har beslutat ta bort macron i det OVK-protokoll (Excel) som ligger på Funkis hemsida. Orsaken är att det stökar till det för många medlemmar beroende på vilken programvara man har i sin dator, och beroende på webbläsare.

Klaffventiler ska kunna regleras med snöret eller kedjan den har.

Kolla gärna in Funkis på Facebook, där hittar du det senaste om det som gäller OVK. Just nu pågår en debatt om varför kolfilterfläktar inte är samma sak som forcerad ventilation.

VAD HÄNDER i Funkis i HÖST?

2 oktober träffas "Fyrklövern" hos Funkis i Bromma.

15 oktober utbildning OVK för kommunala handläggare i Jönköping

29-31 oktober Utbildning Ventilationskontroll i Göteborg

12-13 november utbildning Styr&Regler i Malmö

13 november utbildning OVK för kommunala handläggare i Enköping

14 november regelverk kurs i Jönköping

25 november mätkurs i Hudinge på Locums mätlab.

27 november regelverk kurs i Göteborg

12 december Funkis styrelse möte i Helsingborg

Mer information på Funkis hemsida www.funkis.se eller att man kontaktar Kursansvarige Kurt Ingeberg på telefon 0706-48 09 33 eller via mejl adress kurt.ingeberg@funkis.se

Finns det fortfarande Lokal Behörighet? Se sidan 2 !

Uppsalafallet - slutpratad om kolfilterfläktar som ersättning för forceringsflöden vid matlagning ?

Som bilaga till detta Nyhetsbrev finner du en något redigerad version av den så kallade Uppsala-domen. Den avslutas med nedanstående slutsats.

..... Vid nyproduktion av bostäder framstår det därför som olämpligt att installera kolfilterfläktar i köken då kraven på luftkvaliteten riskeras att inte kunna uppfyllas långsiktigt. Länsstyrelsen finner därför att nämnden har haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

På sidorna 2 och 3 hittar du information om personcertifieringar i allmänhet och det som gäller för oss som är certifierade kontrollanter ventilation i synnerhet.

Vad gör styrelsen och Tekniska Rådet, har vi fått frågor om. På sidorna 4 och 5 ges en kort men innehållsrik beskrivning av det arbete som de lägger ned för att du som medlem ska underlättas i ditt arbete med OVK.

Nyhetsbrev september 2013

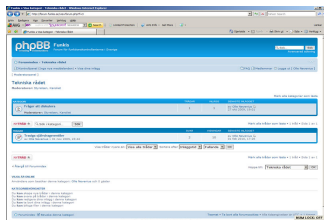
Kan det finnas kvar lokala behörigheter nu nästan 4 år efter att de försvann i BBR ?

Boverket har tagit fram regler för personcertifiering

FunkiS Nyhetsbrev tar emot alla inlägg som har med OVK att göra. Skriv en rad om det du vill ska föras fram och mejla till funkis@funkis.se

"DET SAKNAS
FÖRFATTNINGS-
STÖD ATT
MEDDELA LOKAL
BEHÖRIGHET"

På FunkiS Forum förs det debatter om allt som rör OVK, men i en mer ostrukturerad ordning och mycket tyckande. Forumet är endast till för medlemmarna.

De senaste reglerna gäller certifiering av energiexperter. Samtidigt är det så att vissa kommuner utan författningsstöd meddelar beslut om så kallad lokal behörighet.

I början av året gav Boverket ut föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexperter (BFS 2007:5). Det är viktigt att notera att de personer som certifieras enligt denna föreskrift har möjlighet att arbeta i två olika roller. Dels som certifierade sakkunniga kontrollanter energi, det vill säga som fristående sakkunniga enligt 9 kap. 9 § PBL, dels som certifierade energiexperter enligt förordningen (2006:1592) om energideklaration.

Boverket har påbörjat arbetet med att ta fram föreskrifter för certifiering av sakkunniga kontrollanter av tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Det saknas författningsstöd att meddela lokal behörighet. Enligt 9 kap. 14 § PBL och 16 § BVL får den som har riksbehörighet utses till kvalitetsansvarig respektive funktionskontrollant. I Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifiering av riksbehöriga kvalitetsansvariga (BFS 1995:5) och Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem (BFS 1991:36) har verket med stöd av 17 § PBF och 3 § förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem utfärdat närmare regler om sådan riksbehörighet. Certifieringsreglerna för riksbehöriga kvalitetsansvariga och funktionskontrollanter har funnits i mer än tio år.

Enligt 9 kap. 14 § PBL och 16 § BVL får även den som byggnadsnämnden godkänt för visst arbete eller kontroll utses till kvalitetsansvarig respektive funktionskontrollant för ett enskilt projekt. Byggnadsnämnden är med andra ord skyldig att pröva kompetensfrågan i varje enskilt fall innan den godkänner en person som inte är riksbehörig.

Boverket har dock uppmärksammat att vissa kommuner meddelar beslut om s.k. lokal behörighet för kvalitetsansvariga respektive funktionskontrollanter. Dessa beslut avser inte ett visst arbete eller en viss kontroll utan gäller generellt. Sådana generella godkännanden saknar författningsstöd och riskerar att undergräva förutsättningarna för det viktiga systemet med riksbehörighet. Boverket förutsätter därför att kommunerna omedelbart upphör med att meddela sådana generella godkännanden.

Förändringar i lag och förordning

Den 2 maj 2011 upphörde bland annat lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. och förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem att gälla. Motsvarande regler om funktionskontroll av ventilationssystem finns numera i 8 kap. plan- och bygglagen (2010:900) och 5 kap. plan- och byggförordningen (2011:338).

Enligt den nya plan- och bygglagen ska en funktionskontrollant från och med den 2 maj 2011 **alltid vara certifierad**. Det finns inte någon övergångsbestämmelse i lagen som gör det möjligt för personer som saknar certifiering att arbeta som funktionskontrollant.

Funktionskontrollanter kan alltså inte längre godkännas av kommunen för viss kontroll.

Lite att läsa på inför omcertifieringen kanske?

Vad kan hända om den som har riksbehörighet åsidosätter sina skyldigheter?

Det är viktigt att den som utses till kvalitetsansvarig respektive funktionskontrollant uppfyller sina skyldigheter. För det fall de inte gör det kan byggnadsnämnden agera. Enligt 9 kap. 15 § PBL och 17 § BVL får nämnden besluta att en annan kvalitetsansvarig respektive funktionskontrollant ska utses om skyldigheterna har åsidosatts. Om den kvalitetsansvarige respektive funktionskontrollanten har

riksbehörighet ska nämnden anmäla sitt beslut till det ackrediterade certifieringsorgan som har meddelat riksbehörigheten. Det är viktigt att byggnadsnämnden skyndsamt gör sin anmälan till certifieringsorganet och att skälen för nämndens beslut framgår tydligt. Det senare underlättar för certifieringsorganet när det ska ta ställning till om nämndens beslut påverkar den riksbehöriges fortsatta certifiering.

Ibland upptäcker man att det saknas en del av installationerna, och de har troligen aldrig funnits.

BBR 20

Den 1 juli trädde BBR 20 i kraft. Observera att den ska läsas ihop med BBR 19. När det gäller ljudförhållande finns nu tabeller i stället för hänvisning till standarder (se sidan 32 i BBR 20).

Sammanställning av personcertifieringen

Följande personcertifieringsregler har Boverket utfärdat med stöd av bygglagstiftningen, regler för:

- riksbehöriga kvalitetsansvariga (BFS 1995:5)
- riksbehöriga funktionskontrollanter (BFS 1991:36)
- certifierade sakkunniga kontrollanter brand (BFS 1996:54)
- certifierade sakkunniga kontrollanter kulturvärden (BFS 2006:6)
- certifierade sakkunniga

kontrollanter energi (BFS 2007:5)
- certifierade energiexperter enligt förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader (BFS 2007:5)

På Boverkets webbplats - www.boverket.se - är det möjligt att söka efter behöriga personer i Boverkets olika register om riksbehöriga kvalitetsansvariga, riksbehöriga funktionskontrollanter samt certi-

fierade sakkunniga kontrollanter inom brand respektive kulturvärden. Boverket kommer även att ha ett register över certifierade energiexperter och en databas med uppgifter från registret på webbplatsen.

På www.boverket.se finns det också information om vilka ackrediterade certifieringsorgan som får meddela de olika besluten om personcertifiering.

”ENLIGT DEN NYA PLAN- OCH BYGGLAGEN SKA EN FUNKTIONS-KONTROLLANT FRÅN OCH MED DEN 2 MAJ 2011 ALLTID VARA CERTIFIERAD”

Ny BBR 21 kommer 2014

Boverket har i uppdrag att se över bland annat regelverk som påverkar byggandet av student- och ungdomsbostäder med en boarea om högst 35 kvadratmeter. I samband med revideringen kommer man även ta med de förslag till revideringar i avsnitt 6 och 8 som tidigare varit ute på remiss, men som inte kom med i senaste BBR 20. Den nya BBR 21 beräknas träda kraft den 1 juli 2014.

Det vill till att man inte tycker det är otureligt att springa omkring på höga yttertak när man kontrollerar skorstenspipor och takfläktar.

Nyhetsbrev september 2013

FunkiS styrelse arbetar för dig som är medlem

Styrelsen har 4 möten förutom vid årsmötet

Klaffventil med kedja, reglerbar i tre lägen. Ska kunna fungera efter att man gjort en OVK och åtgärder.

Under ett normalt år har FunkiS styrelse 4 möten förutom det konstituerande mötet direkt efter årsmötet.

Juni träffas den nya styrelsen och lägger upp arbetet som ska utföras under året.

September är ett uppföljningsmöte där höstens aktiviteter går igenom. Det är kurser, hemsidan, FoS, Forum, våra skrifter, OVK-protokollet, nästa årsmöte tid och plats mm

December ska verksamhetsberättelsen gås igenom och de ekonomiska berättelserna kontrolleras och sammanställas. Budget för nästkommande år tas fram.

Februari skrivs verksamhetsberättelser under, kallelserna till årsmötet tas fram, utställare kontaktas, revisorn sätts i arbete liksom valberedningen.

Årsmötet. 2014 ska det avhållas i Skåne och det är

lokalavdelningen därstädes som står värd för mötet. Kanske blir det en tur till Danmark eller Tyskland?

2014 kommer temat för årsmötet att vara 1:or och 2:or. Ska vi som är Sakkunniga Ventilation endast hänvisa till vilka lagar och förordningar beställaren bryter mot eller ska vi ha en åsikt om huruvida det är godtagbart eller inte godtagbart?

Mer om detta i kommande Nyhetsbrev.

"UNDER JUNI

TRÄFFAS DEN
NYA STYRELSEN
OCH LÄGGER
UPP ARBETET
SOM SKA
UTFÖRAS UNDER
ÅRET"

Styrelsemötet den 5 september i Bromma

Till septembermötet var även Tekniska Rådets medlemmar inbjudna. På förmiddagen hade FunkiS styrelse sitt ordinarie möte vilket omfattade följande punkter:

- mötets öppnande, godkännande av dagordning och godkännande av föregående protokoll.
- Kurser 2013-2014

- Ekonomi
- Tekniska Rådet
- Fyrklövern
- Etikgruppen
- Medlemmar
- Kommunala handläggare
- Lokalavdelningarna
- Mässor mm

- Trycksaker
- Årsmötet 2014
- Kommande möten
- Övriga frågor

Mötet avhölls i god anda och respektive ledamot presenterade sina punkter som protokollfördes av Peter. Noterades speciellt Lars nya Styr- och Reglerkurs.

Tekniska Rådet och en IT-genomgång

Ett galler med bakomliggande spjäll som regleras med trissor och kedja. Efter en OVK ska dessa don med spjäll fungera som de var tänkta när de installerades få 100 år sedan.

Efter styrelsemötet den 5 september träffades styrelsen och Tekniska Rådets ledamöter för att dryfta arbetet med de tekniska frågor som medlemmarna sänder oss. Vi enades om att det är svårt att ha telefonpassning med omedelbar support. Frågor måste beredas och kontrolleras innan svar fastställs i laga ordning

Följande avhandlades:

- Sammankallande
- Mötesprotokoll
- Arbetsrutiner
- FoS beredning
- Nyhetsbrev
- Telefonpassning
- Webbansvarig
- Forumbevakning

Efter kaffet på eftermiddagen gjordes en rejäl genomgång av alla IT-rutiner. Personliga inställningar, webbadresser, åtkomst, Forum, bilagehantering, medlemsdatabasen, gruppsändningar, hemsidan redigering, Nyhetsbrevets upplägg i Publisher samt FunkiS Facebook åtkomst och hantering.

FunkiS styrelse och Tekniska Rådet

Ordförande och styrelsen i arbete

Spiskåpa med inbyggd mickrovågsugn, vad säger regelverket om det?

Diskussioner och problemlösning

"SKA VI SOM ÄR
SAKKUNNIGA
VENTILATION
ENDAST
HÄNVISA TILL
VILKA LAGAR
OCH
FÖRORDNINGAR
BESTÄLLAREN
BRYTER MOT"

En dag med koncentrerade ledamöte

LÄNSSTYRELSEN UPPSALA LÄN

Överklagande av villkor i startbesked för fastigheten xxxx 42:1 i Uppsala kommun**BESLUT**

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun beslutade den 15 juni 2012, dnr 2012/50667-1, (delegationsbeslut) om startbesked för uppförande av byggnads- stommar på fastigheten xxxx 42: 1. Samtidigt fastställdes kontrollplan daterad den 14 juni 2012. Startbeskedet förenades med villkor bl.a. att installation av kolfilterfläktar inte kan accepteras som spisfläktar. Beslutet i denna del motiverades med att installationen inte uppfyller föreskrifterna med tillhörande allmänna råd i Boverkets byggregler (BFS 2011:6, BBR 18) med hänvisning till BBR 6:21, 6:2524 och 6:2525.

xxxx Bostad AB (bolaget) har överklagat nämndens beslut vad avser villkor om att kolfilterfläktar inte accepteras. Som grund för överklagandet anför bolaget i huvudsak följande. Ventilation av bostäder är till för att bortföra lukt, fukt och emissioner från byggmaterial enligt BBR 6:25. Ett kolfilter absorberar och tar därmed bort lukt och emissioner, kvar blir då den eventuellt ökade fukten. Genom att öka grundventilationen i köket till 15 liter per sekund (lika badrum) löser man problemet gentemot att använda mer traditionell spiskåpa med forcering. Denna metod finns även i skriften Byggvägledning 7 ventilation, En handbok i anslutning till Boverkets byggregler. Sid 44 i denna handbok har följande lydelse: På senare år har man konstaterat att fläktar som betjänar forceringsbara spiskåpor kräver stor eleffekt och ger jämförelsevis låg verkningsgrad. Därför förekommer det att bostadskök förses med allmänventilation och en kolfilterfläkt för att fånga upp matos. Grundflödet för allmänventilationen väljs då lämpligen till minst 15 liter. För att ett sådant system är det mycket viktigt att säkerställa en fullgod skötsel av kolfilterfläkten.

Bolaget har därefter kommit in med en komplettering av överklagandet och anför i huvudsak följande. Deras projektör xxx xx xxxxxx har i brev till kommunen den 29 juni 2012 hänvisat till Byggvägledning 7. Kommunen hävdar att denna skrift utgivits av Svensk Byggtjänst och inte av Boverket eller tidigare Planverket och har därför inte någon rättslig verkan. Kvarvarande chefer vid Planverket bildade under Byggtjänsts tak en redaktionskommitté, som jobbade fram ett antal skrifter som kom att kallas Byggvägledning. Bakgrunden till skrifterna var att byggherrarna länge klagat på de rigida föreskrifterna i Planverkets Svensk bygg- norm. Boverket utfärdade nya föreskrifter, nu kallad Nybyggnadsregler. För att ge större frihet vid val av tekniska lösningar uttryckte man samhällets krav till största del i mer allmänt hållna s.k. funktionskrav. Det gjorde det också nödvändigt med förklarande handböcker för projektörerna. Det är svårt att hävda att det som står i Byggvägledning 7 inte har någon rättslig grund. Som villkor för påbörjande av stomkomplettering har byggnadsinspektören angett att kolfilterfläktar inte kan accepteras, vilket får uppfattas som att han med oklar befogenhet förbjuder användandet av sådana tekniska installationer. Startbeskedet är en del av nämndens myndighetsutövning. Det innebär att ett så ingripande beslut nog måste motiveras enligt bestämmelserna i förvaltningslagen. Det räcker inte med att som inspektören gjort hänvisa till tre passusar i BBR. Det har bl.a. påpekats i en notis i Boverkets publikation Plan & Bygg 2/88 där det står följande. När en byggnads- nämnd anser att en viss funktion bör uppnås på ett visst tekniskt sätt eller att en speciell teknisk lösning är olämplig i sammanhanget ankommer det på nämnden att motivera sitt ställningstagande och precisera i vilka delar avvikelser från en föreskrift bedömts föreligga. Villkoret i startbeskedet uppfyller inte detta motiveringskrav. Startbeskedet borde således av rent formella skäl upphävas av länsstyrelsen. I SBN 80 (Statens planverks författningssamling 1980:1) finns begreppet cirkulationsluftförling. Där anges kortfattat: En installation för cirkulationsluftförling ska anordnas så, att bestämmelserna om luftkvalitet och utelufts- flöde uppfylls. I dåvarande Planverkets kommentar till SBN definieras begreppet cirkulationsluft sålunda: Cirkulationsluft är luft som påverkas på något sätt (sätts i rörelse, filtreras, värms etc.) och är kvar i samma lokal. I påföljande Nybyggnads- regler fanns inget angivet om cirkulationsluft, dock utan att en sådan teknik på något sätt förbjöds eller ifrågasattes, möjligen till följd av 4 § i den s.k. Begränsningsförordningen (1987:1347). Kontentan av ovanstående är att det inte finns något stöd i bestämmelserna för inspektörens vägran att godta bolagets lösning av ventilation i köket. Det är frågan om cirkulationsluft vare sig det begreppet finns i nuvarande bestämmelser eller inte. Nämndens hänvisning till BBR 6:2525 om återluft är ointressant. Det gäller återluft från kök till annan lokal.

Länsstyrelsen har i remiss till plan- och byggnadsnämnden bl.a. efterfrågat en närmare motivering till nämndens beslut.

Plan- och byggnadsnämnden har i remissvar anført i huvudsak följande. Beslutet baseras på tre specifika punkter i BBR 6:21 - Allmänt om luft, 6:2524 - Luftdistribution frånluft och 6:2525 - Luftdistribution återluft. BBR bygger på pyramidprincipen vilket innebär att allt som står över 6:2524 också innefattas i paragrafen 6:252 och 6:25. Det ska beaktas att nämnden i många likadana ärenden fattat exakt samma beslut och det har efterlevts av sökanden. Att använda en

kolfilterfläkt som punktut sug fungerar inte eftersom den inte evakuerar luft utan åter- för förorenad luft som blivit filtrerad. Luften kan därmed inte klara kravet på att inte innehålla för oreningar som medför negativa hälsoeffekter. Forcering kan dessutom inte up- 5riås med en återluftsapparat. En kolfilterfläkt är inte en frånluftsfläkt utan en återluftsapparat, visserligen med en hyfsad rening av luftens grövre partiklar. Mikrobiella organismer (smittbärande ämnen) renas inte. Detta innebär att god uppfångningsförmåga av matos och fukt inte kan ske vid matlagningsplatsen. Att förstärka allmänventilationen i köket kan till viss del avhjälpa fuktproblematiken i köket, men tar fortfarande inte hand om matoset, eftersom det inte är ett punktut sug. Byggherren slipper dock ifrån byggkostnaden för så kallade imkanaler från kök. Samtidigt läggs en ökad underhållskostnad i form av filter- byten på bostadsrättsinnehavarna och eventuella framtida problem med dåligt underhållna återluftsfläktar vilket ger undermåligt inneklimat. Återluft av luft från kök får inte ske, vilket i sig diskvalificerar en kolfilterfläkt. Återluft i bostäder tillåts om det återförs till samma bostad. Texten i BBR 6:2525 avser återföring av annan luft än sådan luft som kommer från hygienrum, kök och liknande utrym- men eftersom de inte får återföras. Det kan t.ex. handla om luftvärmda bostadshus som har behov av att bära värmen via ventila- tionsluften och kostnaden för uppvärmning skulle bli så stor att energikraven inte skulle innehållas om de inte fick ha återföring av luft. Frånluften som tas i ovan nämnda utrym- men ska däremot åtskiljas och inte ingå i den luft som återförs till bostaden utan bli avluft från hu- set. Plan- och byggnadsnämnden har haft kommunikation med Boverket avseende den här typen av installationer. Byggherren bygger helt nytt och har alla möjlig- heter att följa plan- och bygglagen med tillhörande föreskrifter. Att bygga lägen- hetskomplex, som inte uppfyller kraven i sin helhet är förkastligt. Det måste be- aktas att plan- och byggla- gen med tillhörande föreskrifter är minimikrav på vilka krav vi ska ställa på byggnation i vårt land.

Bolaget har i yttrande hänvisat till en skrivelse från xx-konsult där bl.a. följande anför- s. Villkor som ställs i samband med meddelande av bygglov utgör en del av byggnadsnäm- dens myndighetsutövning. För denna myndighetsutövning gäller enligt 1 kap. 1 § rege- ringsformen legalitetsprincipen, dvs. att nämndens beslut an- derätt i varje särskilt fall mäs- te ha lagstöd. I här aktuellt fall gäller plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Med stöd av 10 kap. PBL kan byggnadsnämnden under vissa förutsättningar förhindra att ett byggnads- verk tas i bruk, innan slutbesked getts, men något stöd för att förbjuda påbörjande av stomkomplettering och installationer efter det att startbesked getts, torde var svårt att åter- finna i PBL. Av beslutet att inte godta här aktuell teknisk lösning framgår inte varför nämnden kommit fram till detta förbud. Att som motiv endast återge lämpligt lag- eller föreskriftstext är inte tillräckligt Gfr JO 1981/82 s 276 och 1990/91 s 101). Det för- håll- landet att andra bygglovssökande av nämnden tidigare utsatts för samma för- bud, som saknar lagligt stöd, kan självfallet inte legalisera förbudet i detta fall. Byggnadsnämnden har felaktigt tillämpat det allmänna rådet om punktut sugning som en föreskrift. Det står bygghelren fritt att välja andra tekniska lösningar. Punktut sug ställs som krav av näm- den. Eftersom det är fråga om ett funktionskrav angivet som "Luften får inte innehålla föroreningar i en koncentration som medför negativa hälsoeffekter eller besvärande luft" bör nämnden då också ange i vilken koncentration luften anses bli hälsovadlig eller när lukten anses bli besvärande i lagens mening och vad som objektivt stöder denna be- dömning. Hänvisningarna till föreskrifterna om frånluft och återluft måste uppfat- tas som irrelevanta. Användande av kolfilterfläkt i kök innebär ett tillämpande av cirkulations- luft. Att detta begrepp inte återfinns i nu gällande BBR innebär inte att systemet är förbjudet. Föreskriften utgör ett allmänt formulerat funktionskrav. Anmärkningen att smittbärande ämnen inte renas är anmärkningsvärd. De tekniska föreskrifterna till bygglagstiftningen har aldrig varit avsedda att reglera hur smitt- bärande ämnen ska tas om hand. Till detta finns särskilda författningar.

Härtill kan också anmärkas att det av byggnadsnämnden föreskrivna punktsuget givetvis i högre grad skulle bidra till att sprida sådana ohälsosamma ämnen till omgivningen än en cirkulationsfungerande kolfilterfläkt. Noteringen om återföring av luft från kök är också anmärkningsvärd. Att återföring av luft från kök till annan lokal inte varit förenlig med föreskriften är även den irrelevant. Systemet med kolfilterfläkt innebär att luften filtreras och återförs till en och samma lokal. Bolaget har även bifogat en artikel ur Svensk Byggtjänst tidning där frågan kring användandet av kolfilterfläktar i nyproduktion behandlas.

MOTIVERING

Formalia

Av 20 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att beslut varigenom en myndighet avgör ett ärende ska innehålla de skäl som har bestämt utgången om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. I vissa i lagrummet angivna undantagssituationer får skälen utelämnas helt eller delvis. Har skälen utelämnats, bör myndigheten på begäran av den som är part om möjligt upplysa honom om dem i efterhand.

Bestämmelsen har stor betydelse ur rättssäkerhetssynpunkt. Den enskilde som berörs av beslutet får genom motiveringen möjlighet att kontrollera vilka överväganden som gjorts och att dessa är lagligt grundade. Om skälen inte övertygar ger beslutsmotiveringen istället vägledning för vilken argumentation som är relevant vid ett överklagande.

Nämnden har närmare motiverat sitt beslut i remissvar vilket bolaget har getts tillfälle att yttra sig över. Länsstyrelsen finner inte att motiveringen av kommunens beslut är så bristfällig att beslutet på den grunden ska upphävas.

Bolaget har, så som det uppfattas, ifrågasatt att villkor för startbeskedet meddelats av byggnadsinspektören och inte av nämnden. Med anledning av detta får länsstyrelsen anförda följande. Av Uppsala kommuns delegationsordning fastställd den 12 januari 2012 framgår av punkten 7.39 att handläggare inom berört verksamhetsområde har rätt att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas och att i startbeskedet bl.a. bestämma de villkor som behövs för att få påbörja åtgärden. Av delegationsordningen samt 6 kap 34 § kommunallagen framgår att beslutanderätten inte kan delegeras avseende ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Länsstyrelsen bedömer att det i detta fall inte är fråga om ett sådant ärende av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Något hinder att meddela aktuellt villkor genom ett delegationsbeslut har därför inte funnits.

Villkor i startbeskedet

Av 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår att en åtgärd inte får påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked om åtgärden kräver bygglov.

Enligt 10 kap. 23 § första stycket 1 PBL ska byggnadsnämnden med ett startbesked godkänna att en åtgärd som avses i 3 § får påbörjas, om åtgärden kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

I 10 kap. 24 § PBL anges bl.a. att byggnadsnämnden i startbeskedet ska fastställa den kontrollplan som ska gälla för åtgärderna enligt byggherrens förslag och det som kommit fram i det tekniska samrådet eller annars i handläggningen av ärendet och bestämma villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs.

I 8 kap. PBL finns krav på byggnadsverk m.m. En byggnad ska enligt 8 kap. 4 § bl.a. ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön. I 3 kap. 9 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, preciseras kraven. Av bestämmelsen framgår bl.a. att ett byggnadsverk ska vara projekterat och utfört på ett sådant sätt att det inte medför en oacceptabel risk för användarnas eller grannarnas hygien och hälsa.

Boverket har genom Boverkets byggregler meddelat såväl bindande föreskrifter som allmänna råd för tillämpningen av kraven på byggnadsverk. Föreskrifterna gäller bl.a. vid uppförandet av en ny byggnad. Byggnadsnämnden får i enskilda fall medge mindre avvikelser från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Enligt övergångsbestämmelserna till Boverkets byggregler (BFS 2011:26), BBR 19 som trädde i kraft den 1 januari 2012 får äldre bestämmelser om uppförande av nya byggnader tillämpas på arbeten som kräver bygglov och ansökan om bygglov kommer in till kommunen före den 1 januari 2013. Ansökan om bygglov m.m. in till nämnden den 20 oktober 2011. I ärendet tillämpas därför Boverkets byggregler (BFS 2011:6), BBR 18.

I 6:21 BBR meddelas föreskrifter avseende allmänt om luft. Byggnader och deras installationer ska utformas så att de kan ge förutsättningar för en god luftkvalitet i rum där människor vistas mer än tillfälligt. Kraven på inneluftens kvalitet ska bestämmas utifrån rummets avsedda användning. Luften får inte innehålla föroreningar i en koncentration som medför negativa hälsoeffekter eller besvärande lukt.

Av avsnitt 6:2524 framgår att frånluft i första hand ska tas från rum med lägre krav på luftens kvalitet. Vid dimensionering av frånluftsflöden i hygienrum och kök ska hänsyn tas till fuktbelastning och förekomst av matos. Ventilation i kök ska utformas så att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen.

Enligt avsnitt 6:2525 ska återluft till rum ha så god luftkvalitet att negativa hälso- effekter undviks och besvärande lukt inte sprid. Återföring av frånluft från kök, hygienrum eller liknande utrymmen får inte ske. Återluft i bostäder tillåts endast om installationen utformas så att luft från en bostad återförs till en och samma bostad.

Enligt Boverket allmänna råd så är det viktigt att ta hänsyn till hur nedsmutsningen av luften varierar över tid och i byggnaden. Nedsmutsning som kan för- väntas vara lokal och tillfällig tas lämpligen omhand med punktutslagning, t.ex. köks- och badrumsventilation med forceringsmöjlighet. Material som inte avger stora mängder föroreningar eller emissioner bör väljas i första hand för att und- vika ökat behov av luftväxling.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Tillämpliga bestämmelser innebär att krav ställs på ett tillfredsställande inomhusklimat. Fråga i ärendet är om tillfredställande ventilation och luftkvalitet kan uppnås med den av bolaget valda lösningen med kolfilterfläktar i köken i den aktuella nybyggnaden.

Kolfilterfläktar innebär, till skillnad från en vanlig köksfläkt med frånluft, att det är samma luft som efter filtrering cirkuleras i köket. Kolfilterfläktar behöver således kombineras med ett annat system för att tillfredställande luftväxling ska ske i rummet. Enligt uppgift från bolaget så tillförs tilluft via separata kanaler till respektive lägenhet till sovrum, vardagsrum och arbetsrum. Frånluft evakueras inom respektive lägenhet i våtutrymmen, klädkammare samt i kök. Frånluft återförs aldrig från köken i normalplan, den sugs ut via förstärkt fast frånluftsflojde i respektive kök vid det centrala frånluftssystemet.

Av utredningen i ärendet framgår det att det idag finns moderna kolfilterfläktar som har en mycket god upptagningsförmåga. Det är därför möjligt att kolfilterfläktar i köken i kombination med det av bolaget beskrivna ventilationssystemet skulle kunna uppfylla kraven på ett tillfredsställande inomhusklimat. För god funktion av kolfilterfläktar är det emellertid mycket viktigt med underhåll av fläktarna och det krävs att kolfiltret regelbundet byts ut. Länsstyrelsen delar därför nämndens bedömning att det finns en risk med dåligt underhållna fläktar vilket i sin tur kan bidra till ett undermåligt inomhusklimat. Vid nyproduktion av bostäder framstår det därför som olämpligt att installera kolfilterfläktar i köken då kraven på luftkvaliteten riskeras att inte kunna uppfyllas långsiktigt. Länsstyrelsen finner därför att nämnden har haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

Överklagan gällande Länsstyrelsens beslut att avslå vår överklagan i enlighet med diarenummer 403-4453-12 .

Länsstyrelsen (LS) avslår vår överklagan med motiveringen enligt följande:

LS skriver *"idag finns moderna kolfilterfläktar som har god upptagningsförmåga. Det är därför möjligt att kolfilterfläktar i kombination med det av bolaget beskrivna ventilationssystemet skulle kunna uppfylla kraven på ett tillfredsställande inomhusklimat."* Det innebär att LS inte ser att funktionen på vårt valda grundalternativ med kolfilterfläktar är fel. Vidare skriver LS *"För god funktion av kolfilterfläktar är det emellertid mycket viktigt med underhåll av fläktarna och det krävs att kolfilter regelbundet byts. Länsstyrelsen delar därför nämndens bedömning att det finns risk med dåligt underhållna fläktar vilket i sin tur kan bidra till ett undermåligt inomhusklimat. Vid nyproduktion av bostäder framstår det därför som olämpligt att installera kolfilterfläktar i köken då kraven på luftkvalitet riskeras att inte uppfyllas långsiktigt. Länsstyrelsen finner därför att nämnden haft fog för sitt beslut. Överklagan ska därför avslås."*

Vi finner det märkligt att LS kan förutsätta att föreningen och de boende kommer att missköta sina kolfilterfläktar i köken och att det nu ligger till grund för att LS anser att överklagan ska avslås. I ett projekt med FTX-lägenhetsaggregat så måste man 1-2 ggr per år byta filter i sitt ventilationsaggregat för att man ska säkra kvaliteten på inomhus luften. Även vanliga köksfläktar med separata imkanaler kräver sin skötsel med rengöring av filter etc. Vi förstår inte skillnaden. Varför kan man sköta vissa anläggningar men inte den lösningen som vi föreslagit.

LS anser att vi har en lösning som fungerar, men man gör bedömningen att föreningen och dom boende inte kommer klara av att sköta dessa och avslår därför vår överklagan.

Vi anser inte att LS argument är skäl nog för att avslå vår överklagan. Vi hänvisar till vårt material vi tidigare inkommit med i ärendet och ber att få återkomma med kompletterande material i ett senare skede. Vi anser fortfarande att vårt ursprungliga förslag med kolfilterfläktar uppfyller gällande myndighetskrav och yrkar för att den lösningen ska godkännas och accepteras.

Hälsningar

N.N.

Xxx Bostad AB